

รายงานการวิจัยระยะที่ 1

โครงการวิจัย "การอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาของ"
ตำบลตะเคียนทอง และตำบลคลองพลู
กิ่งอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

ส่วนที่ I

สภาพโดยทั่วไปของชุมชนของ

ตำบลตะเคียนทองและคลองพลู กิ่งอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

1. สภาพของพื้นที่วิจัย

พื้นที่ที่มีการศึกษาวิจัยเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาของนี้ครอบคลุมบริเวณ 2 ตำบลของกิ่งอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี คือ ตำบลตะเคียนทองและตำบลคลองพลู ซึ่งตั้งอยู่ทางตอนกลางของจังหวัด ด้านทิศตะวันออกติดกับอุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ ด้านทิศตะวันตกติดกับแม่น้ำจันทบุรี ด้านเหนือติดกับตำบลจันทเขลมและด้านใต้ติดกับตำบลพลวง กิ่งอำเภอเขาคิชฌกูฏ พื้นที่ส่วนใหญ่ของทั้งสองตำบลที่เป็นพื้นที่วิจัยนี้เป็นพื้นที่ป่าและพื้นที่การเกษตร ซึ่งส่วนใหญ่ใช้เพื่อการเพาะปลูกข้าวและผลไม้ หมู่บ้านในสองตำบลนี้จะกระจุกตัวอยู่ทางที่ราบด้านตะวันตก เนื่องจากด้านตะวันออกนั้นเป็นพื้นที่ป่าและภูเขา

พื้นที่ดังกล่าวนี้เป็นเขตตำบลตะเคียนทองเดิม ซึ่งปัจจุบันแยกได้ออกเป็น 3 ตำบล คือตำบลตะเคียนทอง ตำบลคลองพลู และตำบลจันทเขลม โดยในการสำรวจวิจัยนี้จะเน้นหนักเฉพาะหมู่บ้านที่เป็นหลักเดิมของชาวชอง คือ บ้านลำพัง, บ้านตะเคียนทอง, บ้านคลองพลู, บ้านน้ำขุ่น และบ้านชำเลาะ เป็นต้น เนื่องจากเขตนี้จัดเป็นพื้นที่ที่มีชาวชองตั้งถิ่นฐานหนาแน่นที่สุดในประเทศไทย ส่วนตำบลจันทเขลมนั้นเป็นตำบลใหม่ที่มีเกษตรกรจากต่างถิ่นเข้ามาอาศัยอยู่มาก และการตั้งถิ่นฐานของชาวชองไม่หนาแน่นเท่ากับตำบลตะเคียนทองและคลองพลู

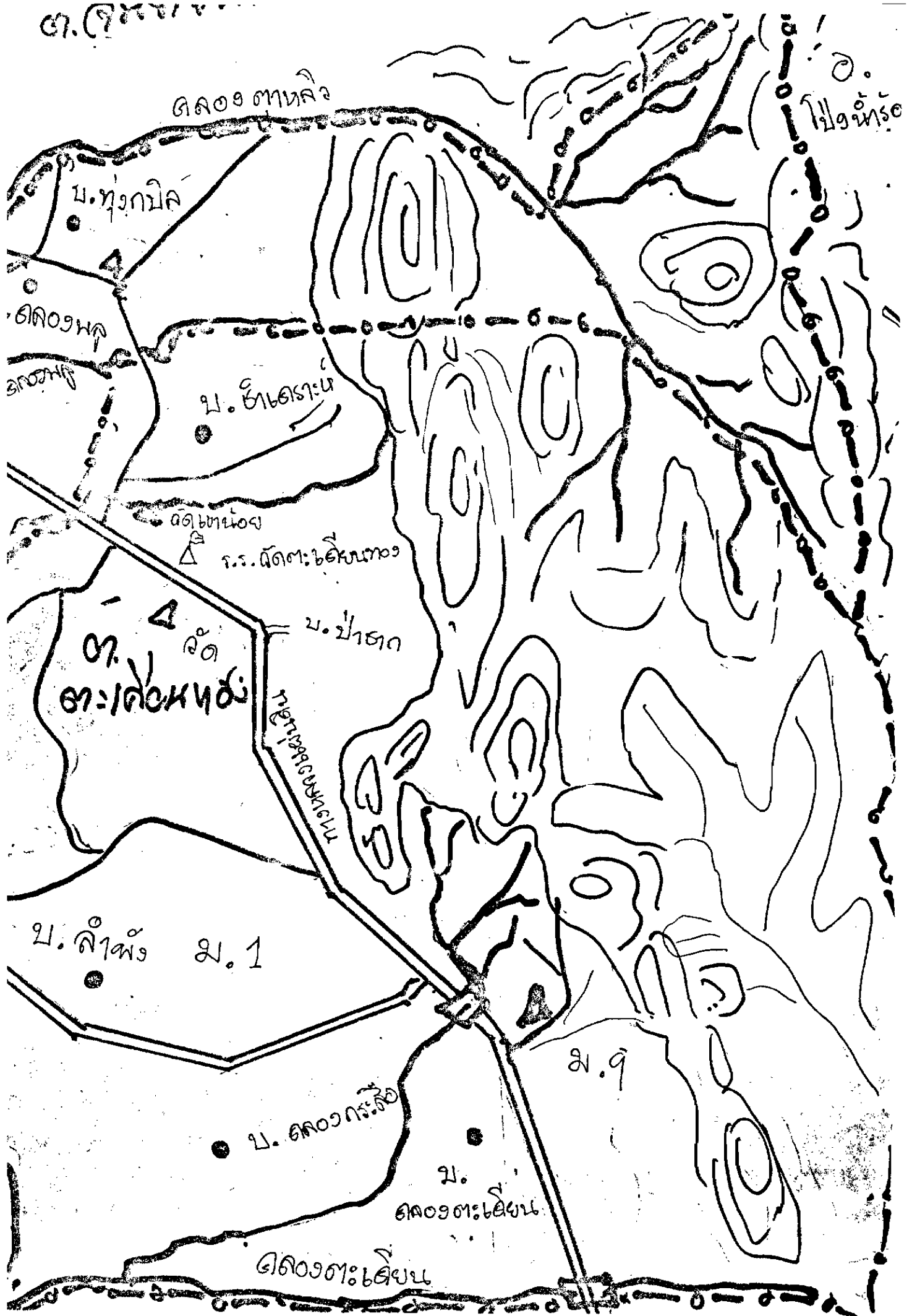
ในแง่ภูมิศาสตร์ เขตสองตำบลนี้ตั้งอยู่บริเวณต้นแม่น้ำจันทบุรี ซึ่งไหลลงไปยังตัวเมืองจันทบุรีที่ตั้งอยู่ทางตอนใต้ ในหน้าฝนจะมีน้ำลำธารไหลลงจากภูเขาทางด้านตะวันออก ไหลลงมารวมกับแม่น้ำจันทบุรี ซึ่งอยู่ทางด้านตะวันตกของภูเขา

ในแง่เศรษฐกิจประชากรส่วนใหญ่ในสอง ตำบลนี้จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม อันแบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะใหญ่ๆ คือ 1) การทำนาเพื่อเลี้ยงชีพ 2) การทำสวนผลไม้และสวนยางพารา และ 3) การปลูกมันสำปะหลัง โดยที่การทำสวนผลไม้จัดเป็นแหล่งรายได้หลัก ส่วนการทำนานั้นจะพบว่าทำกันเฉพาะกลุ่มที่เป็นประชากรดั้งเดิม ส่วนการปลูกสำปะหลังนั้นพบ ?

พื้นที่ของสองตำบลนี้จัดว่ามีความเหมาะสมต่อการเพาะปลูกผลไม้ เนื่องจากมีดินดี และมีแหล่งน้ำทั้งจากแหล่งน้ำธรรมชาติอันได้แก่ลำคลอง และจากน้ำใต้ดินซึ่งมีการขุดบ่อน้ำขึ้นมาใช้ในการเกษตรและอุปโภค

ในแง่สังคม-วัฒนธรรม สองตำบลนี้เป็นเขตของชาวชองมาแต่ดั้งเดิม และมีการอพยพเข้ามาของคนที่พูดภาษาไทยและลาวเป็นจำนวนมากเมื่อประมาณชั่วอายุคนเดิวนี้อย่างแน่นอน หลังจากที่ได้มีการเพิ่มพื้นที่การเกษตรและมีการตัดถนนทำให้การคมนาคมทางบกเป็นไปอย่างสะดวก ก่อนหน้านั้นการเข้ามาตั้งถิ่นฐานของคนต่างถิ่นจะกระทำในปริมาณน้อยเท่านั้น แต่กระนั้นชาวชองก็มีวัฒนธรรมคล้ายกับชาวชนบทไทยทั่วไป คือ มีศาสนาพุทธเป็นแกนกลางของวัฒนธรรม ยกเว้นพิธีกรรมบางอย่างที่ยังคงเอกลักษณ์ดั้งเดิมเอาไว้

๓. ทุ่งนา

คลองท่าหลัก

ไปงิ้ว

บ. หูกบิล

คลองหมก

คลองหมก

บ. ป่าเตาปูน

วัดเขาน้อย

ร.ร. ดัดตะโพนทอง

๓. ๑
ป่าเตาปูน

บ. ป่าเตาปูน

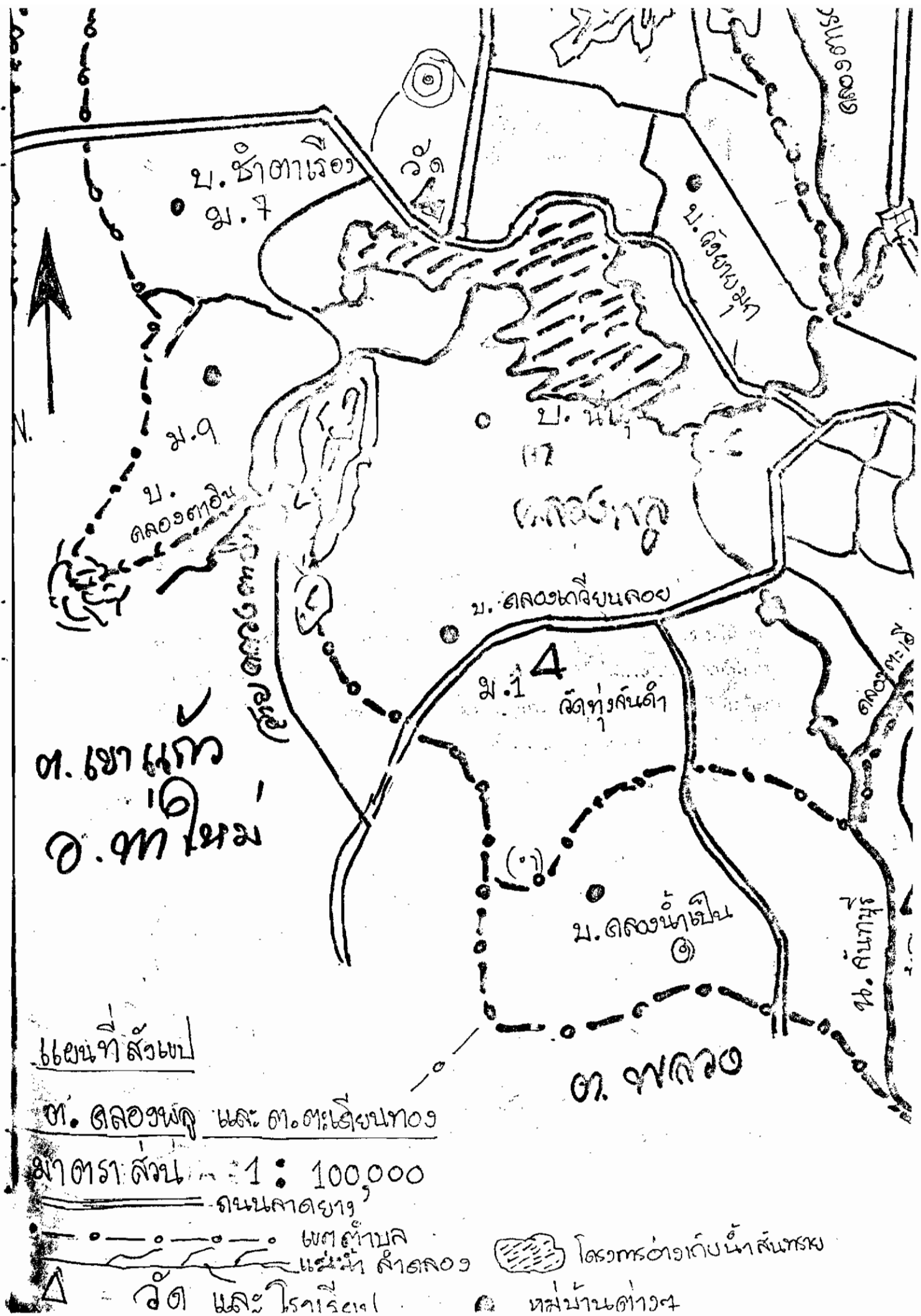
ทุ่งนา

บ. ลำพอง ๓. ๑

บ. คลองกระดังงา

บ. คลองตะโพน

คลองตะโพน

2. สภาพทางสังคมและวัฒนธรรม

ชาวซอง หลังห้าสิบปีถอยหลังไป ประมาณ พ.ศ. 2490 ชาวซองตำบลตะเคียนทองและตำบลคลองพลู ชาวซองทั้งสองตำบลจะมีการพูดภาษาของคล้ายกัน เพราะว่าเป็นตำบลอยู่ติดต่อกัน เดิมเป็นตำบลเดียวกัน(ตำบลตะเคียนทอง) ต่อมาจึงได้มาแบ่งแยกออกเมื่อ พ.ศ. 2531 นี้เอง โดยต่อมาในปี พ.ศ. 2537 ตำบลคลองพลูก็ได้มีการแบ่งแยกตำบลออกไปอีก คือ ตำบลคลองพลูและตำบลจันทเขลม

ชาวซองจะอยู่กันเป็นกลุ่มเป็นแถวๆ ตามลุ่มแม่น้ำ หรือชายทุ่งนาที่เป็นเนิน น้ำท่วมไม่ถึง อาชีพทำนาทำไร่ข้าว ปลูกผัก มัน เผือก ต่างๆ ไร่กินตลอดปีและหาของป่า

ชาวซองตำบลตะเคียนทองและคลองพลูได้ตั้งถิ่นฐานในที่ปัจจุบันนานประมาณสองร้อยกว่าปีคงจะได้ เพราะว่าแต่ก่อนคงจะอยู่ในเขตอำเภอมะขามและอำเภอเมืองตามลุ่มแม่น้ำจันทบุรีส่วนมาก

การถิ่นฐานและบ้านเรือนของชาวซอง

การตั้งบ้านเรือนสมัย 50 ปีก่อนจะปลูกเป็นแบบคล้ายกัน โดยถือเหตุผลตามธรรมชาติที่จะอำนวยความสะดวกให้ เช่น ปลูกบ้านยกพื้นสูง เป็นบ้านไม้ทั้งหลัง โดยมุงหลังคาด้วยใบไม้ เช่น ใบคันชง ใบระกำ ใบหวายโสม และหญ้าคา ลักษณะบ้านปลูกจะหันหน้าไปทางตะวันออกมีนอกชานไว้ตากข้าวเปลือก มีระเบียงหรือพลัยเป็นที่รับแขก มีครัวอยู่ทางใต้ไว้หุงข้าวทำอาหาร มีพื้นที่ห้องบนอยู่สูงกว่าพลัยเล็กน้อย เป็นห้องนอนและเก็บของที่จำเป็น เช่น ทรัพย์สิน ของมีค่า ห้องหนึ่งไว้ให้ลูกสาวนอนถ้ามีลูกสาว มีโรงสีข้าวเปลือกและยุ้งข้าวอยู่ด้านเหนือติดกับบ้าน มีโรงเกียนจอดกันฝนด้วย

แต่การปลูกบ้านของชาวซองปัจจุบันจะเปลี่ยนแปลงตามยุคตามสมัยเสียส่วนใหญ่ เพราะชาวซองผันแปรชีวิตตามสถานการณ์เร็วมาก ไม่เหมือนพวกชาวเขาทางเหนือ แม้แต่ภาษา ก็จะเปลี่ยนแปลงไปด้วย ชาวซองแต่ก่อนจะทำไร่ปลูกข้าว กับหาที่ทำนาข้าว ดังที่เห็นในปัจจุบันนี้

สถาบันที่สำคัญในชุมชน

สถาบันทางการที่สำคัญในชุมชนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ สถาบันด้านการศึกษา สถาบันทางการปกครอง และสถาบันทางศาสนา ซึ่งทั้งสามส่วนนี้มีความสำคัญต่อการดำเนินการต่างๆ ในชุมชน โดยเฉพาะในโครงการวิจัยนี้ได้รับความร่วมมือต่างๆ จากสถาบันการศึกษาและสถาบันทางศาสนาเป็นอย่างดี รายละเอียดของสถาบันที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

ตำบลตะเคียนทอง มีโรงเรียนประถมอยู่ 1 แห่ง คือโรงเรียนวัดตะเคียนทอง ตั้งอยู่ที่หมู่ 3
ต. ตะเคียนทอง ตั้งมาตั้งแต่ พ.ศ. 2485

วัดตะเคียนทอง ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ต. ตะเคียนทอง ตั้งมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2480

วัดสุวรรณคีรีราม (หรือวัดเขาน้อย) เป็นวัดเก่าแก่มากมีมานานประมาณหนึ่งร้อยกว่าปี

วัดคลองไพบูลย์ ตั้งอยู่หมู่ที่ 9 ตำบลตะเคียนทองตั้งมาประมาณ 20 ปี

วัดท่าอุดม ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ต. ตะเคียนทอง ตั้งประมาณ 25 ปี

ที่ทำการ อบต. ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ต. ตะเคียนทอง ตั้งเมื่อ พ.ศ. 2539

มีอนามัย 1 แห่ง ชื่อ อนามัยท่าอุดม ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ต. ตะเคียนทอง

ตำบลคลองพลู มีโรงเรียนมัธยม 1 แห่ง ชื่อโรงเรียนคลองพลูวิทยา ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ต. คลอง
พลู ตั้งเมื่อ พ.ศ. 2534

มีโรงเรียนวัดน้ำขุ่น ระดับประถมถึง ม. ต้น ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลคลองพลู มีศูนย์เด็กเล็ก 1
หลัง

มีโรงเรียนวัดทุ่งกบิล ระดับประถม ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลคลองพลู

มีโรงเรียนวัดคลองพลู ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 ตำบลคลองพลู

มีศูนย์เด็กเล็กวัดทุ่งจันคำ ตั้งอยู่ที่วัดทุ่งจันคำ หมู่ที่ 1 ตำบลคลองพลู

สำนักสงฆ์วัดโพธิ์นิมิต ตั้งอยู่ หมู่ 4 ต. คลองพลู

สำนักสงฆ์ชำตาเรือง ตั้งอยู่ หมู่ 7 ต. คลองพลู

วัดคลองพลู วัดน้ำขุ่น วัดทุ่งจันคำ วัดทุ่งกบิล

สถานอนามัย โรงพยาบาล และการแพทย์พื้นบ้าน

ต. ตะเคียนทอง มีสถานอนามัยท่าอุดม ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ต. ตะเคียนทอง เป็นสถานพยาบาล
หลักของชุมชน ต.คลองพลู มีสถานอนามัยเฉลิมพระเกียรติ ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ต. คลองพลู มีหน่วย
มาลาเรียทุ่งจันคำ ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ต. คลองพลู ส่วนโรงพยาบาลระดับอำเภอนั้นมีอยู่ 1 แห่ง ตั้งอยู่ที่
ตำบลพลวง กิ่งอำเภอเขาชะเมา

หน่วยงานด้านการปกครอง

ด. ตะเคียนทอง มีองค์การบริหารส่วนตำบลตะเคียนทอง อยู่หมู่ที่ 4 กำนันตะเคียนทองอยู่ หมู่ที่ 1 ด. ตะเคียนทอง มีผู้ใหญ่บ้านปกครองหมู่ที่ 1-9 กรรมการหมู่บ้านทุกหมู่ อพป. ทสปช. ลูก เลือชาวบ้าน

ด. คลองพลู มีองค์การบริหารส่วนตำบล ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ด. คลองพลู กำนันตำบลคลองพลูอยู่ หมู่ที่ 4 มีผู้ใหญ่บ้าน 10 หมู่ มีกรรมการหมู่บ้าน อพป. ทสปช. ลูกเลือชาวบ้าน กลุ่มแม่บ้าน กลุ่ม เกษตรกร กลุ่ม อช. กลุ่มผู้สูงอายุ หน่วยป่าไม้จันทบุรี 3 ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ด. คลองพลู

ในการดำเนินการวิจัยเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาของนี้ ในเบื้องต้นได้มีการประสานงาน กับผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และสมาชิก อบต. ที่มีเชื้อสายชาวชอง เพื่อให้เข้ามาร่วมรับรู้กิจกรรมของคณะ กรรมการวิจัย และให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ ที่ทางคณะกรรมการฯ จัดให้มีขึ้น

ความสัมพันธ์ของคนในชุมชน

ชาวชองมีเครือญาติ มีพ่อ แม่ พี่ ป้า น้า อา ลุง ปู่ ย่า ตา ยาย ลูก หลาน เหลน โหลน ฝ่ายชาย ต้องบวช แต่งงาน และเป็นผู้นำชุมชน การลงแขกเอาแรงช่วยเหลือกัน

ชาวชองมีเชื้อสายสืบทอดกันตลอดมาแต่บรรพบุรุษโบราณนานมาแล้ว ตามประวัติศาสตร์ เล่ากันมาว่า ชาวชองมีเครือญาติเชื้อสายมาจากอำเภอมะขาม อ. เมือง จ. จันทบุรี เดิมเครือญาติชาว ชอง ประมาณ พ.ศ. 900-1800 มีชาวชองจะอยู่ตามเชิงเขาสระบาป 6.คลองนารายณ์ ปัจจุบันจะมี หลักฐานอยู่ที่เมืองเพนียด หรือวัดทองทั่วปัจจุบัน ต่อมาชาวชองจะย้ายไปตั้งอยู่ตามลุ่มแม่น้ำป่าเขา ที่ทำกินอุดมสมบูรณ์ต่อไป

ชาวชองจะคบค้าสมาคมช่วยเหลือกันในหมู่เพื่อนบ้าน เช่น ผู้ใดมีความเดือดร้อน หรือมี ทุกข์ ช่วยเหลือกัน เช่น งานศพ งานบวช งานแต่งงานสมรส งานทำบุญบ้าน งานประเพณี ครอบ วงศ์ สงกรานต์ งานทำบุญทุ่ง งานลอยกระทง งานเช่นเจ้าป่าเจ้าเขา งานไหว้ภูมิเจ้าที่ ดักบาตรเทโว และ อื่นๆ

ผู้นำชุมชนแบบเป็นทางการ

กำนัน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน กลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่ม อช. กลุ่มเยาวชน กลุ่ม เกษตรกร กลุ่ม ทสปช. กลุ่มสัจจะ กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน กลุ่ม อบต.

ผู้นำชุมชนแบบไม่เป็นทางการ

มีผู้นำทางศาสนา ผู้นำพิธีการประเพณี ผู้นำผู้สูงอายุ ผู้นำอดีตกำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน หมอรักษาโรคแผนโบราณ กลุ่มพัฒนาอาชีพ กลุ่มผู้นำตัวอย่าง กลุ่มผู้นำภูมิปัญญาชาวบ้าน ศิลป ดนตรี ภาษาพูด ประเพณีท้องถิ่น ผู้มีจริยธรรม เจ้าอาวาส ครูบาอาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีพระคุณ ผู้นำตัวอย่างชุมชน ผู้นำหมู่บ้าน และผู้นำอื่นๆ

ประชากรของ

ปัจจุบันจำนวนประชากรในตำบลตะเคียนทองมีทั้งสิ้นประมาณ 4,102 คน (เป็นชาย 2,136 คน เป็นหญิง 1,966 คน) และในตำบลคลองพลูมีทั้งสิ้นประมาณ 5,556 คน (เป็นชาย 2,788 คน เป็นหญิง 2,768 คน) โดยชุมชนที่มีประชากรของเป็นส่วนใหญ่ได้แก่หมู่บ้านดังต่อไปนี้

ตำบล	หมู่บ้าน	หมู่ที่
ตะเคียนทอง	ตะเคียนทอง	หมู่ 2, 3, 4, 5, 6
	ลำพัง	หมู่ 1
	ชำแระห้	หมู่ 6
คลองพลู	คลองพลู	หมู่ 4, 8
	น้ำขุ่น	หมู่ 2, 3
	ทุ่งกบินทร์	หมู่ 5, 6

3. สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

สภาพแวดล้อมในพื้นที่วิจัยอาจแบ่งออกได้เป็น 4 ลักษณะ ตามประโยชน์ใช้งาน คือ 1) พื้นที่การเกษตร 2) พื้นที่ป่า 3) พื้นที่สาธารณะ 4) แหล่งน้ำ

พื้นที่การเกษตร

พื้นที่การเกษตรนี้แบ่งออกเป็น นาข้าว สวนผลไม้ สวนยางพารา และไร่มันสำปะหลัง โดยหากเป็นคนของซึ่งตั้งถิ่นฐานมาแต่ดั้งเดิม มักจะตั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้กับสวนผลไม้ ยกเว้นจะเป็น

สวนผลไม้ที่เพิ่งทำในภายหลังจะตั้งอยู่ห่างจากที่พักอาศัย โดยพื้นที่การเกษตรในตำบล ตะเคียนทองและคลองพลูมีประมาณ ดังนี้

- ตำบลตะเคียนทอง มีประมาณ 50,625 ไร่
- ตำบลคลองพลู มีประมาณ 89,900 ไร่

พื้นที่ป่า

ตำบลตะเคียนทองและคลองพลูตั้งอยู่ติดกับเขตป่าเขา ซึ่งอยู่ในความดูแลของกรมป่าไม้ ซึ่งมีทั้งเขตป่าสงวนและเขตอุทยานแห่งชาติ(เขาคิชฌกูฏ) ในบริเวณเหล่านี้มีต้นน้ำของแม่น้ำจันทบุรี รวมอยู่ด้วย จัดเป็นป่าที่มีพืชพรรณและสัตว์ป่าอาศัยอยู่มาก โดยพื้นที่ป่าในตำบลตะเคียนทองและคลองพลูมีประมาณ ดังนี้

- ตำบลตะเคียนทอง มีประมาณ 50,625 ไร่ (???)
- ตำบลคลองพลู มีประมาณ 89,900 ไร่ (???)

พื้นที่สาธารณะอื่น ๆ

นอกเหนือไปจากพื้นที่การเกษตรและพื้นที่ป่าแล้ว ยังมีพื้นที่สาธารณะสำหรับใช้ประโยชน์ร่วมกันในชุมชน อาทิ

- ตำบลตะเคียนทอง ที่สาธารณะ ที่วัด ที่โรงเรียน พุงเลี้ยงควาย
- ตำบลคลองพลู มี 5 แห่ง จำนวน 250 ไร่ ที่โรงเรียน ที่วัด จำนวน 300 ไร่

แหล่งน้ำ

แหล่งน้ำตามธรรมชาติ

- ตำบลตะเคียนทอง มีคลองกระสือ คลองลำพัง คลองตายศ
- ตำบลคลองพลู มีแม่น้ำจันทบุรี คลองตะเคียนทอง คลองตาหลิว คลองพลู

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นเอง

- ตำบลตะเคียนทอง มีสระสาธารณะ 4 แห่ง ขนาด 10 ไร่
- ตำบลคลองพลู มีเขื่อนสันทราย สระสาธารณะหมู่ 4 สระขุดประมาณ 250 สระ

แหล่งน้ำต่างๆ เหล่านี้มีความสำคัญต่อการทำสวนผลไม้เป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการเพาะปลูกที่ต้องใช้น้ำในปริมาณมาก

4. ลักษณะการหาเลี้ยงชีพ

ก่อนที่จะหันมาทำสวนผลไม้เพื่อขายเป็นอาชีพหลัก เมื่อไม่กี่สิบปีที่ผ่านมา ชาวทองจะเลี้ยงตัวด้วยการปลูกข้าวและพึ่งพิงทรัพยากรจากป่าและธรรมชาติรอบตัว ทั้งการล่าสัตว์ เก็บของป่า ทำน้ำมันยาง และการเก็บลูกกระวานขาย เป็นต้น ซึ่งผลิตผลจากป่านี้นั้นส่วนหนึ่งจะนำไปขายในตัวเมืองจันทบุรี เพื่อนำเงินไปซื้อสินค้าที่จำเป็นต่าง ๆ เช่น กะปิ น้ำปลา เป็นต้น

การทำนาและไร่ข้าว

แม้ว่าในปัจจุบันแหล่งรายได้หลักของชาวตำบลตะเคียนทองและคลองพลูจะมาจากการทำสวนผลไม้ แต่ก็ยังมีชาวบ้านอีกเป็นจำนวนมากที่นิยมทำนาเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ผลผลิตข้าวที่ได้มานั้นจะนำไปบริโภคเท่านั้น เนื่องจากพื้นที่ที่เหมาะสมกับการทำนามีจำนวนน้อยทำให้ปริมาณผลผลิตที่ได้ไม่เพียงพอสำหรับการนำไปจำหน่าย ส่วนการปลูกข้าวไร่นั้นปัจจุบันยังมีการทำอยู่เป็นจำนวนน้อย และส่วนหนึ่งเป็นการปลูกแซมกับไม้ผลที่เพิ่งปลูกและยังมีลำต้นเล็ก

การทำสวนผลไม้

ในช่วงหลายสิบปีที่ผ่านมา การปลูกผลไม้มีราคาเช่น ทุเรียน เงาะ มังคุด ฯลฯ ได้กลายเป็นกิจกรรมหลักของเกษตรกรในจังหวัดจันทบุรี ทำให้เกิดการขยายพื้นที่เกษตรกรรมอย่างกว้างขวางในที่ทางตอนเหนือของจังหวัดซึ่งเดิมมีเฉพาะชาวทองอาศัยอยู่ก็เริ่มมีการอพยพเข้ามาของชนกลุ่มอื่น และเป็นแรงผลักดันทางเศรษฐกิจสังคมที่ทำให้ชาวทองหันมาประกอบอาชีพชาวสวนเช่นเดียวกับชนกลุ่มอื่น

การหาอาหารจากธรรมชาติ

นอกเหนือจากลักษณะการครองชีพหลักดังที่กล่าวไปข้างต้น ชาวทองในสองตำบลนี้ยังสามารถพึ่งพิงธรรมชาติเป็นแหล่งอาหารได้ ไม่ว่าจะเป็นการเก็บพืชผักที่ขึ้นเองตามธรรมชาติ ตลอดจนการจับสัตว์น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ และการล่าสัตว์เป็นบางครั้งในบริเวณสวนและป่าสาธารณะบริเวณรอบชุมชน

5. ปัญหาการลดลงของการใช้ภาษาทอง

ปัจจุบันพบว่าชาวทองรุ่นเยาว์(จาก 20ปีลงมา)ส่วนใหญ่จะพูดภาษาทองไม่ได้ ชาวทองรุ่นผู้ใหญ่ก็ใช้ภาษาทองกันน้อยในชีวิตประจำวัน มีแต่ชาวทองอาวุโสเท่านั้นที่ยังใช้ภาษาทองได้อย่างคล่องแคล่วและค่อนข้างยึดถือขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นไว้อย่างเหนียวแน่นกว่าชาวทองรุ่นใหม่ จากสภาพการณ์นี้ทำให้พอคาดหมายได้ว่าภาษาทองจะต้องสูญสิ้นไปหากไม่มีการสืบต่อ ด้วย

เหตุนี้เองชาวชองอาวโสบางที่มีความเสียคามรดกทางวัฒนธรรมของกลุ่มชนตนเอง จึงมีความพยายามที่จะจดบันทึกคำศัพท์ภาษาของด้วยอักษรไทย และต่อมาได้รับความร่วมมือจากนักศึกษาและอาจารย์ของสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบทที่มีโอกาสเรียนรู้และบันทึกข้อมูลภาษาของไว้ ทำให้ทั้งฝ่ายชุมชนชองและนักวิชาการ ได้ร่วมมือกันพัฒนาระบบเขียนภาษาของอย่างเป็นระบบตามหลักภาษาศาสตร์ เพื่อให้ชาวชองมีเครื่องมือในการจดบันทึกภาษา วัฒนธรรม ประเพณี นิทานพื้นบ้าน ตำนาน ประวัติ ฯลฯ ด้วยภาษาของตนเอง อันจะเป็นส่วนหนึ่งในการชะลอการเปลี่ยนแปลงและการตายของภาษา และเพื่อให้สามารถใช้เป็นสื่อในการสอนภาษาของแก่ลูกหลานและผู้สนใจต่อไป

หลังจากการริเริ่มพัฒนาระบบเขียนภาษาของ ต่อมาได้มีการอบรมเพื่อฝึกฝนการเขียนภาษาของอีกหลายครั้ง จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2544 ชาวบ้านชองในตำบลตะเคียนทองและคลองพลู ถึงอำเภอเขาคิชฌกูฏ จ. จันทบุรี ได้ขอรับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย โดยการประสานงานของสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท ทำให้ชุมชนชองมีเงินทุนสนับสนุนโครงการวิจัยเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาของ โดยความพยายามของชุมชนชองนี้ได้รับการสนับสนุนจากหลายฝ่าย กล่าวคือ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท และ เอสไอแอล อินเตอร์เนชั่นแนล ให้การสนับสนุนด้านวิชาการและการฝึกอบรม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยให้การหนุนช่วยในด้านเงินทุนและกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมในชุมชน และมูลนิธิญี่ปุ่นให้การสนับสนุนด้านเงินทุนวิจัยในฝ่ายวิชาการและการฝึกอบรม

ปัจจุบัน โครงการนี้ได้ผ่านเข้าสู่ขั้นตอนของการพัฒนาแบบเรียน การผลิตหนังสือหัดอ่านสำหรับผู้เริ่มเรียนภาษาของ การจัดทำพจนานุกรมภาษาของฉบับชาวบ้าน และในปี พ.ศ. 2545 จะมีการเริ่มพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นภาษาของตลอดจนการฝึกอบรมครูชุมชนเพื่อสอนภาษาของในโรงเรียนประถมในเขตตำบลคลองพลู โดยในการวางแผนเพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่กล่าวมา ได้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่ได้รับจากการสำรวจทัศนคติของชาวชองที่มีต่อภาษาของตนเอง(ที่สำรวจโดยคณะกรรมการชาวชอง) พบว่าชาวชองส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะอนุรักษ์และฟื้นฟูเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตนเองเอาไว้ให้ยั่งยืนสืบไป

ส่วนที่ 2

ผลของการดำเนินกิจกรรม

โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาของ

1. กิจกรรมที่ดำเนินการ

กิจกรรมที่ดำเนินการในโครงการวิจัยเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาของ (ระยะแรก) นี้ แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ

// ส่วนแรก เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการประชุมวางแผนงานและการประชุมปฏิบัติการ ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในการปฏิบัติงาน ตลอดจนเพิ่มทักษะในการทำงานให้เพิ่มพูนขึ้น กิจกรรมการประชุมวางแผนงานและการประชุมปฏิบัติการ ในโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาของ ตำบลตะเคียนทองและตำบลคลองพลู จำนวน 11 ครั้ง จัดประชุม ณ โรงเรียนคลองพลูวิทยา 7 ครั้ง ณ สำนักสงฆ์โพธิ์นิมิต หมู่ที่ 4 จำนวน 3 ครั้ง และอีก 1 ครั้งเป็นการเดินทางไปประชุมปฏิบัติการนอกสถานที่ เพื่อทดสอบระบบเขียนภาษาของและการทำหนังสือภาษาของสำหรับผู้เริ่มเรียน ที่มหาวิทยาลัยมหิดล (สาธิตา) จังหวัดนครปฐม ระยะเวลา 6 วัน ระหว่างวันที่ 15 - 20 ตุลาคม พ.ศ. 2544

ส่วนที่สอง เป็นกิจกรรมที่มีผลผลิตเป็นรูปธรรมและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้ ซึ่งในรายงานนี้ได้มีการสรุปไว้เป็นข้อๆ คือ 1.1 - 1.4

1.1 การสำรวจสำมะโนประชากรคนรู้ภาษาของ ในสองตำบล คือ ตำบลตะเคียนทองและคลองพลู ระหว่างเดือนมิถุนายน - สิงหาคม 2544 โดยคาดว่าจะเก็บข้อมูลดังมีต่อไปนี้

- ชื่อ-นามสกุล ที่อยู่
- ประวัติครอบครัว (พ่อ-แม่ของ?, ลูกครั้ง?, ฯลฯ)
- ความสามารถในการใช้ภาษาของ (ฟัง-พูด)
- ความสนใจและความต้องการเกี่ยวกับชั้นเรียนภาษาของ

ความคาดหวังสำคัญเกี่ยวกับการทำการสำรวจนี้ก็เพื่อให้ทราบความต้องการของชาวของในตำบลตะเคียนทองและคลองพลูโดยทั่วไปว่าจะมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับความพยายามในการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาของ วิธีการสำรวจทำโดยมีการแนะนำการใช้แบบสอบถามแก่ชาวบ้านของที่มีความสนใจ จากนั้นจึงมอบหมายให้คนเหล่านี้ออกไปสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ ในครัวเรือนซึ่งตั้งอยู่ในหมู่บ้านที่มีคนของอาศัยอยู่หนาแน่น โดยในการสำรวจนั้นได้มีการระบุช่วงอายุและเพศของผู้ตอบแบบสอบถามด้วย ทั้งนี้เพื่อให้การกระจายของกลุ่มตัวอย่างเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะมีผลให้คำตอบที่ได้นั้น สามารถเป็นตัวแทนของความคิดเห็นของชาวของทุกเพศทุกวัยในสองตำบลได้ ดังจะเห็นได้จาก ตารางต่อไปนี้

ตารางจำแนกช่วงอายุและเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

พื้นที่	ช่วงอายุ								รวมทุกช่วงอายุ
	10 – 20 ปี		21 – 40 ปี		41 – 60 ปี		61 ปีขึ้นไป		
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
ด. ตะเคียนทอง	91	97	168	155	75	77	46	41	750
ด. คลองพลู	148	192	187	173	70	76	57	59	992
รวมทุกพื้นที่	239	289	355	328	145	153	103	100	1742

จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามรวมทั้งสองตำบล พบว่ามีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 90 ที่มีความต้องการที่จะสนับสนุน โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาของ ซึ่งให้เห็นว่ากิจกรรมการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาของนั้นเป็นสิ่งที่สอดคล้องกับความต้องการของชาวของทั้งสองตำบล (สรุปรายละเอียดเกี่ยวกับคำตอบแบบสอบถามสามารถดูได้จากแบบวิเคราะห์แบบสอบถามตามเอกสารแนบท้ายหมายเลข...)

1.2 การรวบรวมและบันทึกภาษาของให้ครบถ้วนสมบูรณ์และเป็นระบบ

- สร้างตัวเขียนภาษาของ โดยดัดแปลงจากอักษรไทย ให้สามารถอ่าน-เขียนภาษาของได้
- จัดสร้างเอกสารเกี่ยวกับระบบเขียนภาษาของ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมและบันทึกภาษาของ
- ฝึกฝนการใช้ “ตัวอักษรของ” ให้แก่ผู้รวบรวมและบันทึกภาษาของ
- รวบรวมและบันทึกคำศัพท์ในภาษาของเพื่อจัดพิมพ์เป็นพจนานุกรมเบื้องต้น ให้สามารถนำไปใช้ได้เหมือนกันในชุมชนของต่าง ๆ

กิจกรรมทำพจนานุกรมรวบรวมคำศัพท์ภาษาของจำนวน 65 หน้า จำนวนคำศัพท์ประมาณ 4,000 คำ/ความ

1.3 การทดลองผลิตหนังสือหัดอ่านภาษาของ

หลังจากที่ได้มีการจัดระบบการเขียนภาษาของและรวบรวมคำศัพท์ให้อยู่ในรูปของพจนานุกรมของฉบับชาวบ้านแล้ว ได้มีการหารือร่วมกันระหว่างคณะกรรมการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาของและทางสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งได้มีการดำเนิน โครงการศึกษาภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต ทำให้เกิดกิจกรรมการประชุมปฏิบัติการเพื่อฝึกนักเขียนของขึ้น โดยทางมหาวิทยาลัยมหิดลได้ให้การสนับสนุนด้านสถานที่จัดประชุม

วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ และได้เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อสำหรับการสอนภาษาชนกลุ่มน้อยมาเป็นผู้ให้คำแนะนำในการผลิตหนังสือภาษาของ ส่วนทางคณะกรรมการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาของเป็นผู้รับผิดชอบในส่วนของการเดินทาง เบี้ยเลี้ยง และค่าที่พักสำหรับนักเขียนของผู้เข้าร่วมการประชุมปฏิบัติการ ผลจากการประชุมครั้งนี้ได้เรื่องสั้นๆ 35 เรื่อง จัดทำเป็นรูปเล่มหนังสือพร้อมภาพประกอบได้เสร็จ 27 เรื่อง

1.4 การวางแผนการทำงานในระยะต่อไป

เนื่องจากที่ผ่านมากิจกรรมการวิจัยในระยะแรกยังเป็นไปในลักษณะของการรวบรวมข้อมูล ทำให้มีผู้ดำเนินกิจกรรมและผู้รับผลจากกิจกรรมในจำนวนจำกัด ทางคณะกรรมการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาของจึงยังไม่ได้วางหลักการที่ชัดเจนเกี่ยวกับวิธีการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของโครงการวิจัยฯ อย่างเป็นระบบเท่าที่ควร นอกเหนือไปจากนั้นในการดำเนินงานตามแผนการวิจัยในระยะที่สองนี้ ยังมีรูปแบบการดำเนินกิจกรรมที่ซับซ้อนขึ้น และต้องอาศัยบุคลากรที่เข้าร่วมงานที่มีความหลากหลายทั้งในด้านช่วงอายุ การศึกษา และมีความถนัดในงานที่แตกต่างกัน ด้วยเหตุนี้ทางคณะกรรมการฯ จึงได้ปรับปรุงการดำเนินงานเสียใหม่ให้เป็นหลักการ 3 ข้อ และวิธีการทำงานอีก 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

1.4.1 หลักการทำงาน

- ใช้ที่ประชุมคณะกรรมการฯ เป็นที่ตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมของโครงการ
- ผู้ร่วมงานวิจัยจะร่วมทำงานแบบอาสาสมัคร ตามกำลังและความสามารถ
- ในการทำงานแต่ละด้านจะมีการแบ่งหน้าที่กันตามความถนัดของบุคคล

1.4.2 วิธีการดำเนินงาน

วิธีการดำเนินงานในระยะต่อไปจะแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ คน, เงิน, และการประสานงาน

ก. วิธีการดำเนินงานด้านกำลัง “คน”

การดำเนินงานด้าน “คน” ได้แก่การสรรหาและแบ่งหน้าที่กันระหว่างตัวบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ เริ่มต้นตั้งแต่ทีมนักวิจัย ผู้ที่ช่วยทำงานให้กับโครงการฯ ในกิจกรรมต่างๆ แม้กระทั่งแนวร่วมของโครงการฯ ซึ่งอาจจะเป็นพ่อแม่ผู้ปกครองของเด็กนักเรียน หรือคนหนุ่มสาวชาวชนที่มีความสามารถด้านต่างๆ ที่ทางทีมวิจัยต้องพึ่งพาอาศัย เช่น นักเขียนของ ครูของ นักวาดภาพ นักทำหนังสือ ผู้ตรวจสอบความถูกต้องของการเขียนภาษาของ ฯลฯ

การที่โครงการฯ ระยะที่สองจะดำเนินไปได้จะต้องมีการดึงคนของที่มีความสามารถต่าง ๆ กันนี้มาร่วมงานให้ได้ และจัดสรรคนให้เหมาะสมกับกิจกรรมที่วางแผนจะทำ เพื่อให้การดำเนินงานของโครงการประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

ข. วิธีการดำเนินงานด้านการบริหาร “เงิน”

วิธีการบริหาร “เงิน” ในโครงการระยะที่ 2 นี้ ถูกคิดขึ้นมาใหม่เนื่องจากปัญหาที่ทีมวิจัยได้พบจากการดำเนินงานที่ผ่านมา เนื่องจากการใช้เงินในโครงการที่ขอรับการสนับสนุนจาก สกว. นั้น จะต้องมีการบันทึกรายละเอียดว่าใช้ในกิจกรรมใดบ้าง ต้องมีการเก็บหลักฐานการจ่ายเงิน และทำบัญชีรับ-จ่ายให้เรียบร้อยเป็นระบบ ให้คณะกรรมการโครงการวิจัยฯ สามารถตรวจสอบได้ ความจำเป็นอันนี้เองทำให้ประธานโครงการวิจัยต้องใช้เวลาและกำลังกายกำลังความคิดเป็นอันมาก ในการดูแลแก้ไขปัญหาด้าน “เอกสาร” จนทำให้ไม่สามารถทุ่มเทกับกิจกรรมการวิจัยและการบันทึกบทเรียนได้อย่างเต็มที่

ดังนั้น ในแผนการดำเนินงานโครงการวิจัยที่จะขอรับการสนับสนุนในระยะต่อไปนี้ ทางคณะกรรมการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาของ จะได้มีการแต่งตั้งผู้ดูแลบัญชีและการเงินเป็นการเฉพาะ นอกเหนือไปจากกรรมการเบิกเงิน โดยการบริหารด้านการเงินนี้จะมีการกำหนดการใช้จ่ายไว้อย่างรัดกุมตามแผนกิจกรรมที่วางไว้ ผู้ดูแลบัญชีนี้จะทำหน้าที่ทั้งควบคุมการลงบัญชีการใช้เงินและดูแลการจ่ายเงินให้มีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น และทำให้การจัดการเอกสารไม่เป็นภาระหนักแก่ประธานโครงการฯ จนเกินไป ทำให้มีเวลาดูแลโครงการวิจัยฯ และบันทึกผลการวิจัยในภาพรวมได้มากยิ่งขึ้น

ค. วิธีการดำเนินงาน “การประสานงาน”

การแยกเรื่องการประสานงานออกมาเป็นงานอีกด้านหนึ่งนั้น ก็เนื่องจากปัญหาที่พบจากการดำเนินงานวิจัยที่ผ่านมา มีความขลุกขลักอันเนื่องมาจากการสื่อสารและการประสานงาน อันมีสาเหตุจากลักษณะการตั้งบ้านเรือนของชาวซองในเขตตำบลตะเคียนทองและคลองพลูที่อยู่ห่างๆ กัน และมีไร่นาและสวนผลไม้คั่นระหว่างบ้านเรือน ทำให้ต้องเพิ่มเติมผู้รับผิดชอบด้านการสื่อสารและการประสานงานระหว่างทีมวิจัย ผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับโครงการวิจัยฯ แนวร่วม และองค์กรสนับสนุนจากภายนอกชุมชน

วิธีการดำเนินงานนั้นทางคณะกรรมการโครงการวิจัยฯ จะมอบหมายให้มีสมาชิกทีมวิจัยส่วนหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานตามเขตหมู่บ้าน(โซน) ซึ่งในขณะนี้แบ่งออกเป็น 3 เขตหลัก คือ เขตตะเคียนทอง เขตคลองพลูบน และเขตคลองพลูล่าง ส่วนการประสานงานภายนอกชุมชนนั้นเป็นหน้าที่รับผิดชอบของประธานโครงการ หน้าที่หลักของผู้ประสานงานตามโซนก็คือ มองหาบุคลากรที่จะมาร่วมงาน กระจายข่าวสารของโครงการวิจัยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับรู้อย่างทั่วถึง ประสานงานกับโรงเรียนที่จะเปิดให้มีการสอนภาษาของ และทำหน้าที่ประสานงานภายในชุมชนแทนประธานโครงการ เพื่อให้การทำงานเป็นไปตามเป้าหมาย นอกเหนือจากนั้นยังมีการจัดให้มีงาน “ประสานงานเยาวชน” ให้ลูกหลานของทีมวิจัยที่อยู่ในวัยเรียนทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาของ และประสานให้เยาวชนของเข้ามาเกี่ยวข้องกับโครงการฯ มากขึ้น

การเชื่อมประสานระหว่างงานทั้งสามด้าน จะมีแกนกลางอยู่ที่การสรุปทบทวนจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยมีลำดับของการดำเนินงานต่อเนื่องกัน คือ ผู้ประสานงานหาคนและแนวร่วม → คนและแนวร่วมมาร่วมทำกิจกรรมกับโครงการ → ผู้ดูแลบัญชีและการเงินดูแลการใช้จ่ายของกิจกรรม → ประธานและแกนนำทบทวนวิจัยสรุปทบทวน บันทึกผลการทำงาน ประเมินผล และเขียนรายงานเสนอองค์กรผู้ให้ทุนเป็นระยะ

2. บทเรียนจากกิจกรรมที่ดำเนินการไปแล้ว

นอกเหนือไปแผนงานระยะที่สอง (หัวข้อ 1.4) ซึ่งเป็นผลโดยตรงจากการดำเนินโครงการวิจัยเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาของ ทางคณะกรรมการฯ ยังได้เรียนรู้ว่าการพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่องของผู้เข้าร่วมกิจกรรมกับทางคณะกรรมการฯ (นักเขียนของ, ผู้ตรวจสอบความถูกต้องของการเขียนภาษาของ, นักวาดภาพ, ฯลฯ) เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะหลังจากที่ทางคณะกรรมการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาของได้รับการสนับสนุนจาก สกว. และจากทางมหาวิทยาลัยมหิดลอย่างต่อเนื่องนับจากปี พ.ศ. 2544 เป็นต้นมา เป็นโอกาสให้เกิดกิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งทำให้ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมกับทางคณะกรรมการฯ ตลอดจนทางแกนนำของคณะกรรมการเองมีความรู้ความชำนาญในการเขียนและผลิตสื่อภาษาของมากยิ่งขึ้นอย่างเห็นได้ชัด นอกจากนั้นยังทำให้ฝ่ายแกนนำของคณะกรรมการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาของเองมีทักษะในการทำงานร่วมกันมากขึ้นไปด้วย

ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 1.4 แล้วว่า ทางคณะกรรมการเล็งเห็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแสวงหาความร่วมมือจากผู้มีความสามารถหลากหลาย เช่น ลูกหลานคนของที่ได้รับการศึกษาแบบสมัยใหม่ ตลอดจนสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น เช่น โรงเรียนประถม รวมทั้งผู้นำชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิก อบต. เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ความร่วมมือจากบุคคลและสถาบันต่างๆ ดังที่กล่าวข้างต้นนั้น จะเป็นไปไม่ได้เลย หากทางคณะกรรมการฯ ไม่ได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงความมุ่งมั่นและความเข้าใจอย่างชัดเจนในทิศทางการดำเนินงาน และไม่ได้มีการทำการสำรวจศึกษาให้เห็นผลชัดเจนถึงความต้องการของพี่น้องชาวของในการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาของ (ดู 1.1 การสำรวจสำมะโนประชากรอนุรักษ์ภาษาของ) ยิ่งไปกว่านั้นความมุ่งมั่นที่จะแสวงหาความรู้และความร่วมมือจากสถาบันการศึกษาภายนอก ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหิดล ก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ส่งผลให้ชุมชนของมีความเชื่อมั่นในคณะกรรมการฯ มากขึ้น เพราะในระยะหลังปรากฏว่ามีพี่น้องชาวของเข้าร่วมกิจกรรมกับทางคณะกรรมการมากขึ้น และมีความหลากหลายขึ้นทั้งในแง่ช่วงอายุ(มีคนเข้าร่วมกิจกรรมหลายวัยขึ้น) และพื้นที่(มีคนเข้าร่วมกิจกรรมจากหลายหมู่บ้านมากขึ้น) อีกทั้งการสร้างระบบเขียนภาษาของ การผลิตหนังสือภาษาของ และพจนานุกรมของฉบับชาวบ้านขึ้น ยังเป็นการสร้างความรู้สึที่ดีให้กับพี่น้องชาวของ ซึ่งไม่เคยมีสิ่งเหล่านี้มาก่อนในภาษาของพวกเขา

3. การปรับเปลี่ยนกิจกรรมจากที่ตั้งไว้เดิม

จากกิจกรรมที่ดำเนินการในข้อ 1.1 – 1.4 มีกิจกรรม 1.3 การทดลองผลิตหนังสือคัดอ่านภาษา
ของ ที่เป็นกิจกรรมที่มีการเพิ่มเติมขึ้นมานอกเหนือไปจากที่ตั้งไว้เดิมในโครงการที่ขอการ
สนับสนุนจากกองทุนสนับสนุนการวิจัย ทั้งนี้เนื่องจากทางคณะกรรมการฯ พบว่า หลังจากที่ได้มี
การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ครบตามที่ได้ตั้งไว้แล้ว แต่ยังคงมีงบประมาณบางส่วนเหลืออยู่ ประกอบ
กับทางมหาวิทยาลัยมหิดลได้เสนอที่จะจัดให้มีการอบรมนักเขียนของขึ้น ทางคณะกรรมการฯ จึง
เห็นเป็นโอกาสที่จะได้ทดสอบระบบเขียนภาษาของและเพิ่มพูนทักษะของนักเขียนของ รวมทั้งจะ
ได้เป็นการเริ่มต้นผลิตหนังสือคัดอ่านภาษาของขึ้น เพื่อให้เป็นสื่อในการเผยแพร่ภาษาของต่อไปยัง
ผู้เริ่มเรียนภาษาของต่อไปในอนาคต